

Barn og unges psykiske helse ett år inn i pandemien

Pandemien tydeliggjør de svakheter som allerede er i systemet ved at systemet blir satt på strekk mer enn i normalsituasjonen

Vår rapport om ungdom med uavklart tilstand peker på stor variasjon i tjenestetilbudet og at barn og unges behov ikke i tilstrekkelig grad blir ivaretatt

Det nasjonale bildet

- hva ser vi på tvers av tjenestene

Det overordnede bildet

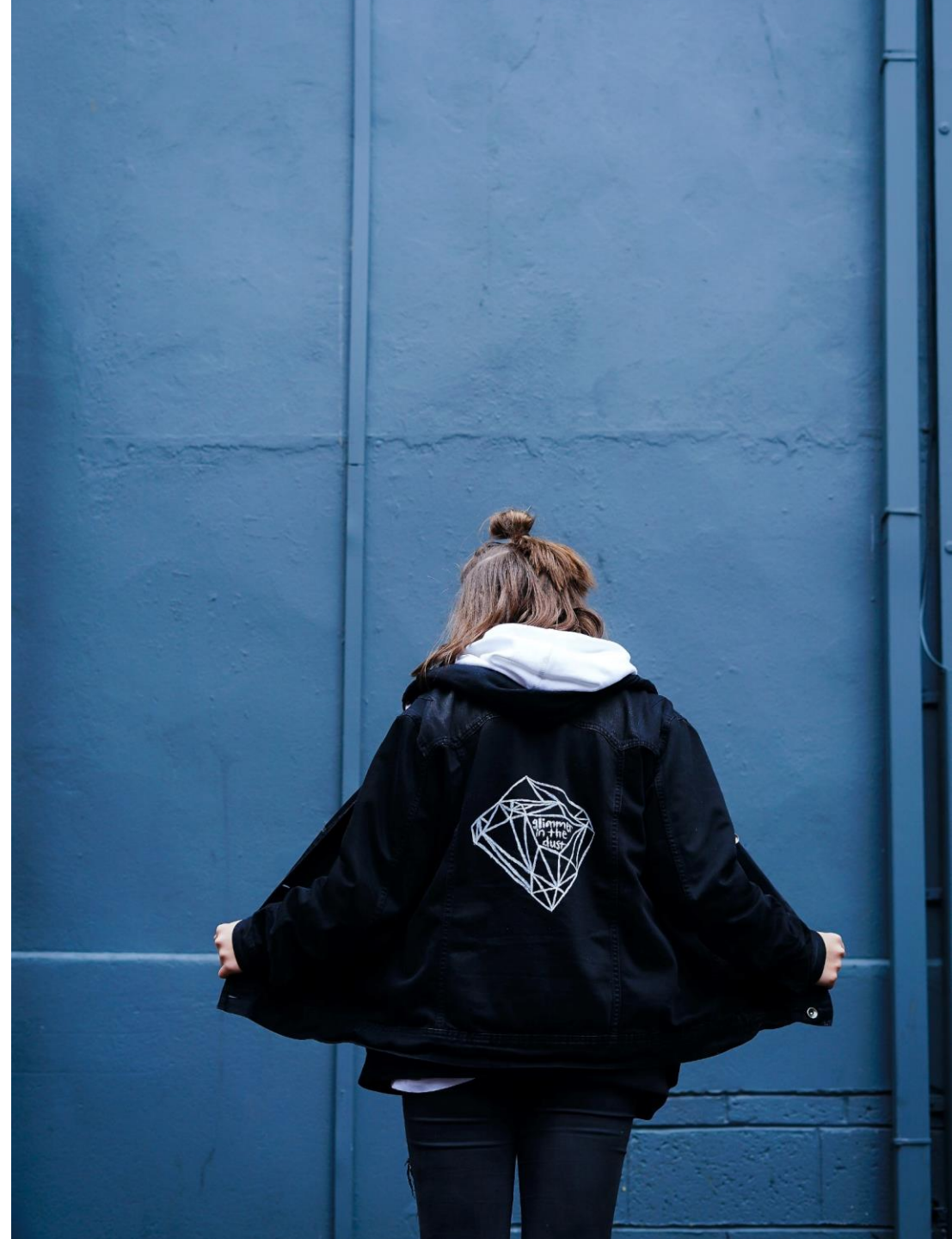
- **Felles erkjennelse** at barn og unge har det vanskelig og betaler en høy pris
- Det er et **stort trykk** i tjenestene
- Alle viser en **gjennomgående vilje** til å gjøre det beste ut av situasjonen

«Det er stor variasjon i tematikk i samtalene, men vi ser et overtall av henvendelser som dreier seg om ensomhet, selvmordstanker, spiseforstyrrelser, vold og rus i nære relasjoner»

«Pårørende forteller om sorg, skam, frustrasjon og håpløshet. Mange opplever motløshet i møte med helseapparatet og lange ventelister. De uttrykker behov for hjelp, informasjon og kunnskap om situasjonen de står i».

Hjelpetelefon Mental Helse Ungdom og ROS –
Rådgivning om spiseforstyrrelser

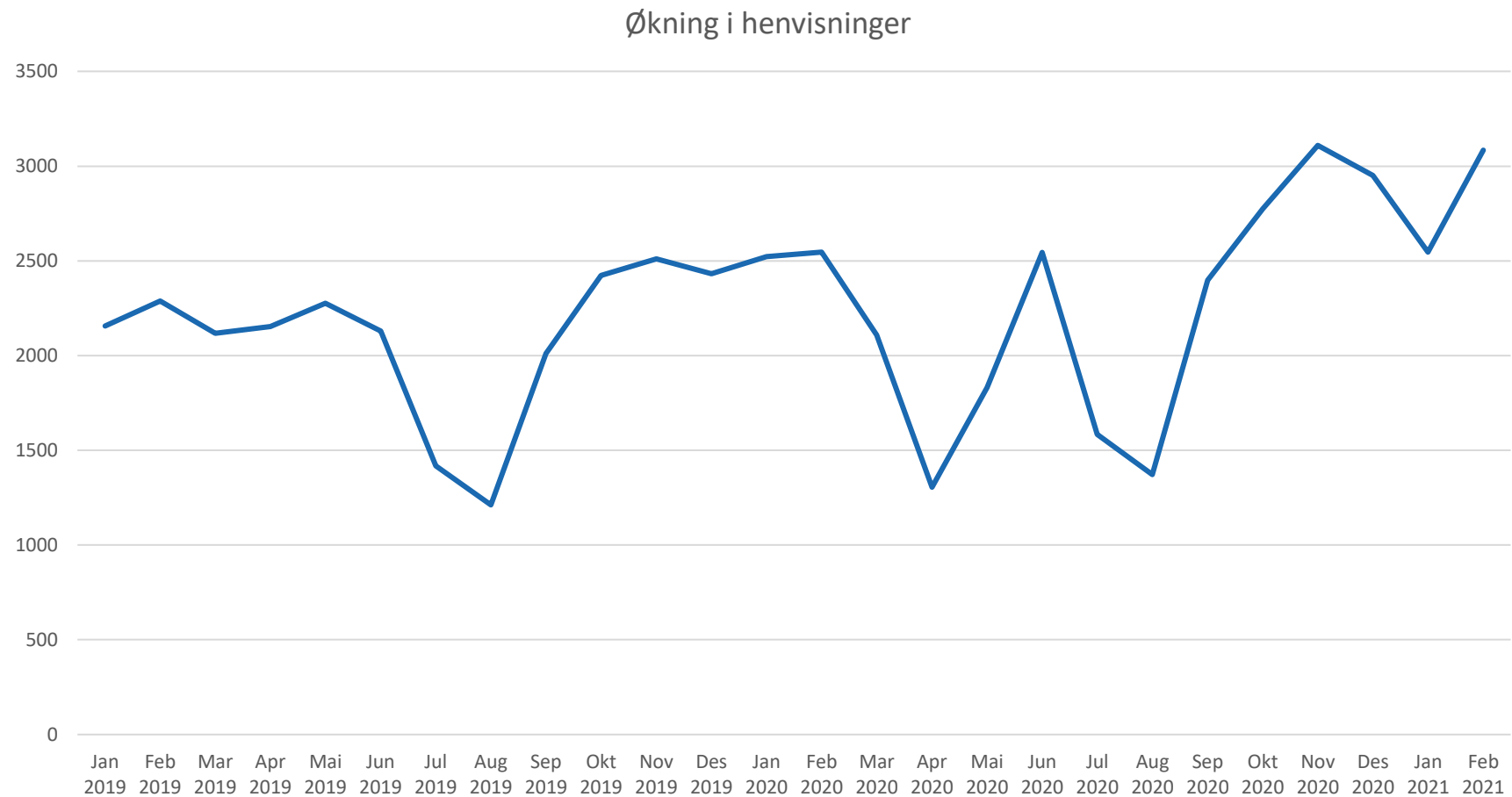

Økt pågang på tjenestene

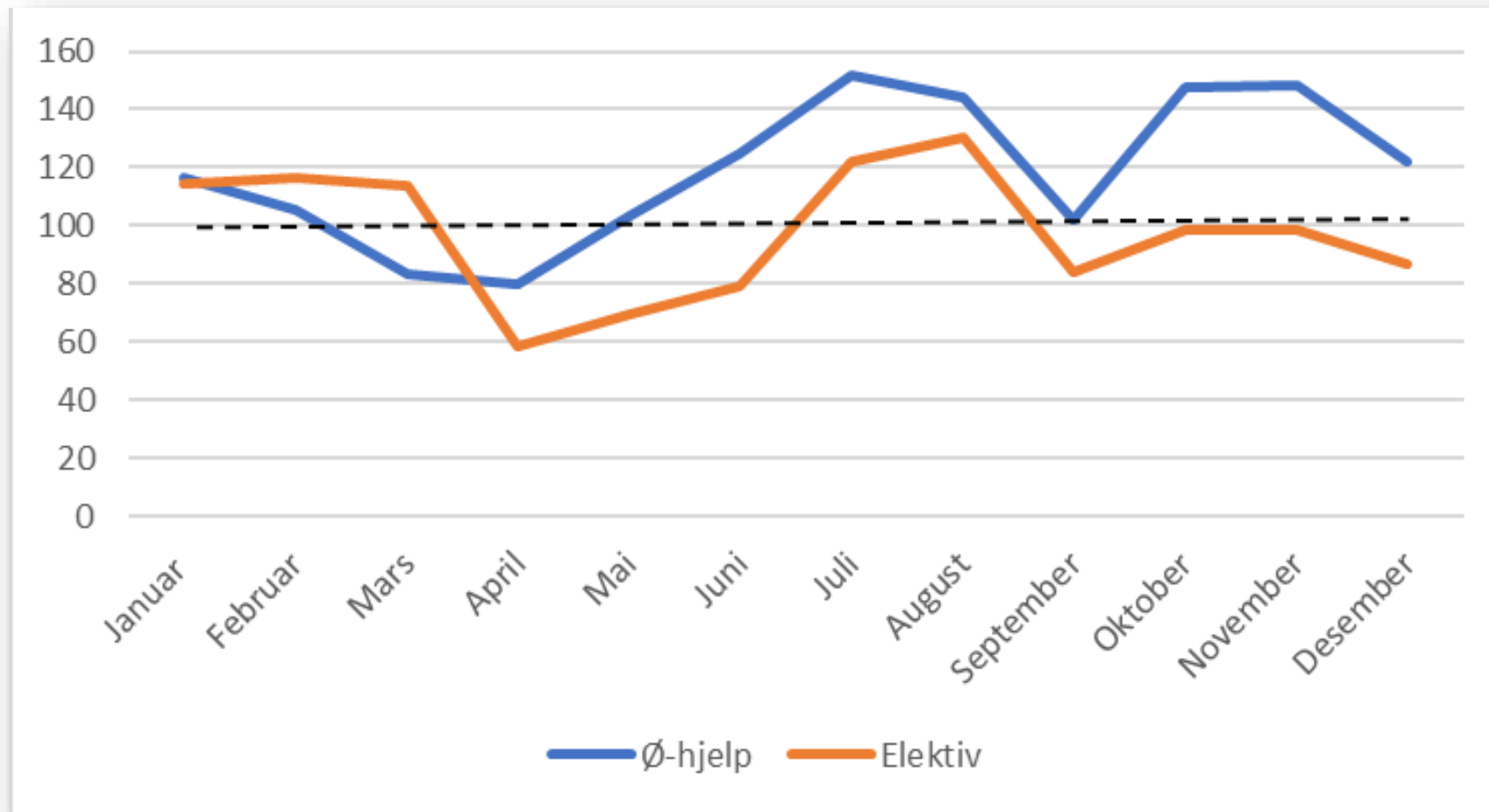

Sentrale tall

21 % vekst i nyhenviste fra januar til februar 21 - 8 % vekst i nyhenviste fra 2019 til 2020

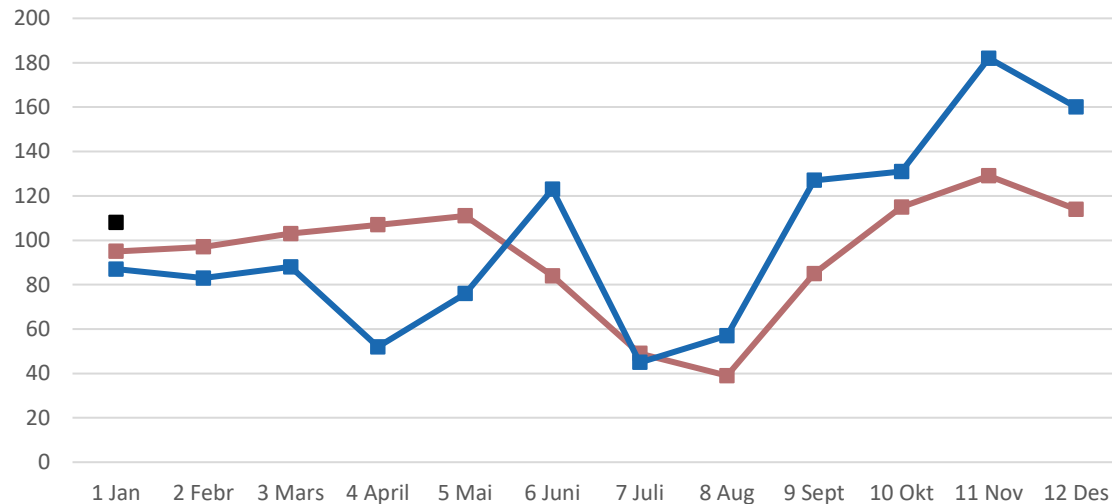
Ø-hjelp og elektiv behandling i 2020 sammenlignet mot 2019

Henvisningsårsak - depresjon

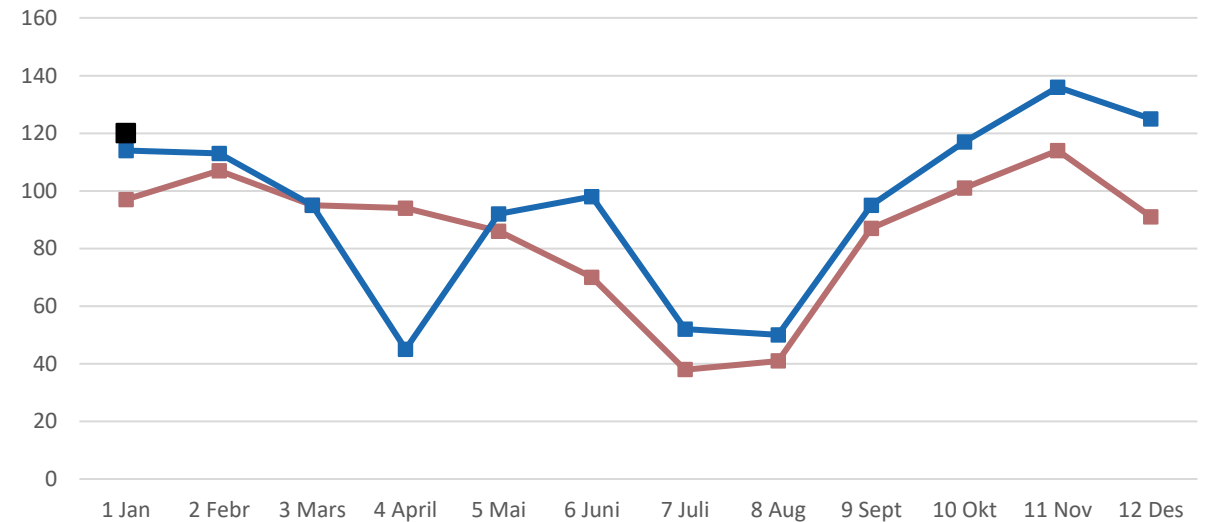
Mistanke om depresjon. 13-15 år.

2019-2020: 7 % vekst

—■— 2019   —■— 2020   —■— 2021

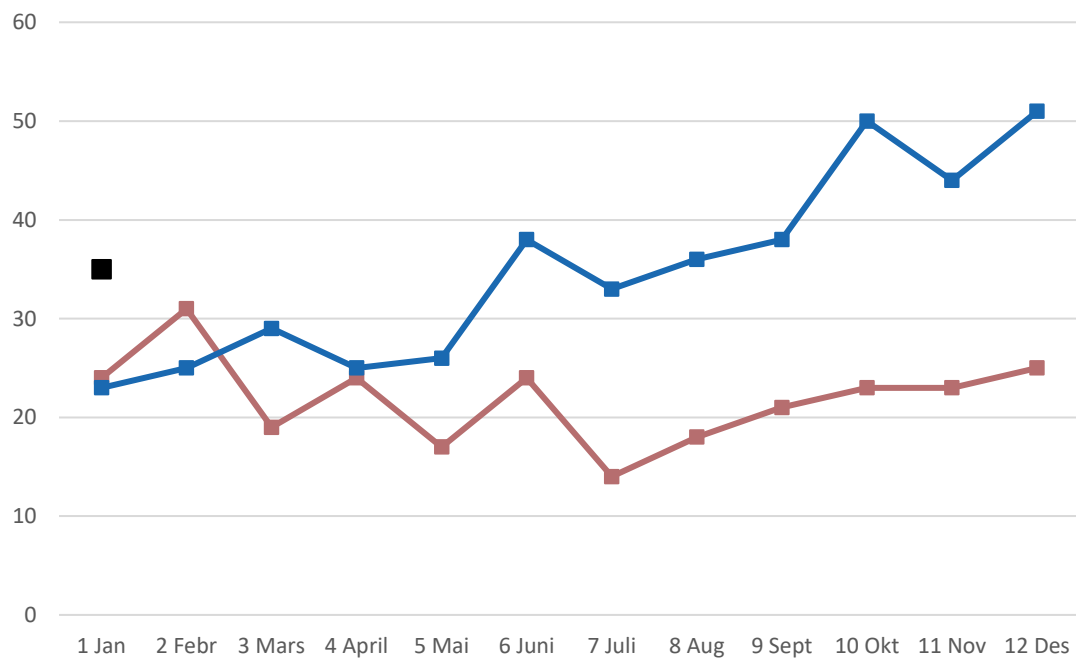
Mistanke om depresjon. 16-17 år.

2019-2020: 11 % vekst

Henvisningsårsak - spiseforstyrrelser

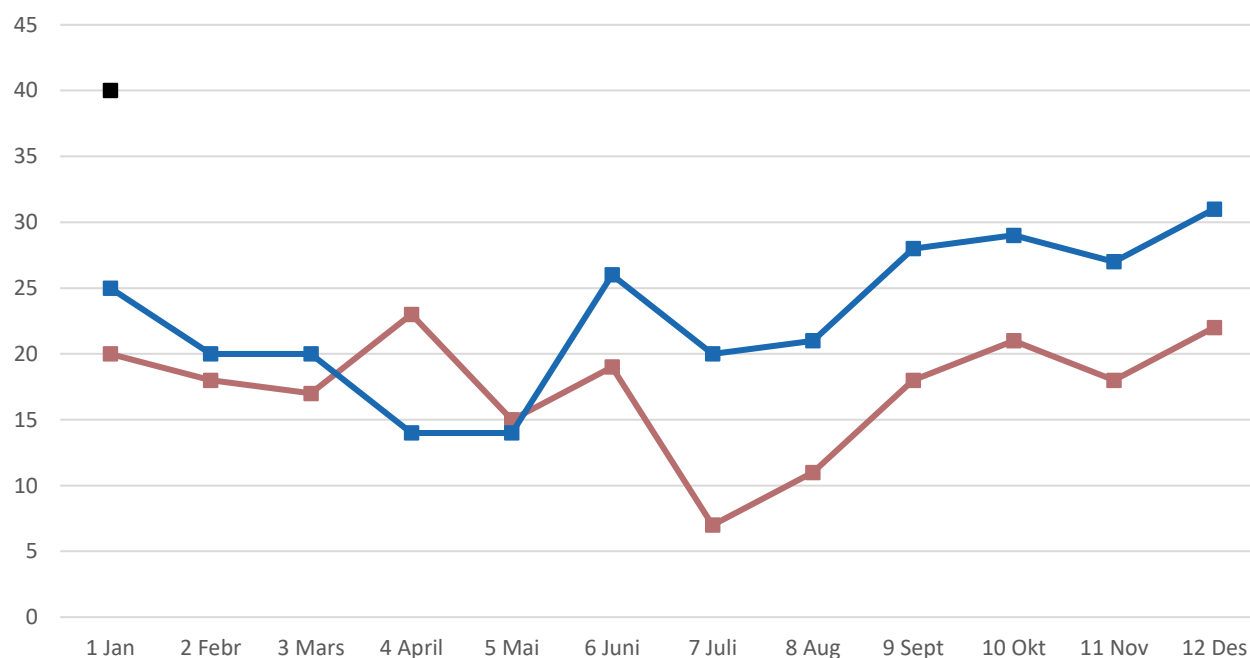
Mistanke om spiseforstyrrelser. 13-15 år.

2019-2020: 59 % vekst

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

Mistanke om spiseforstyrrelse. 16-17 år.

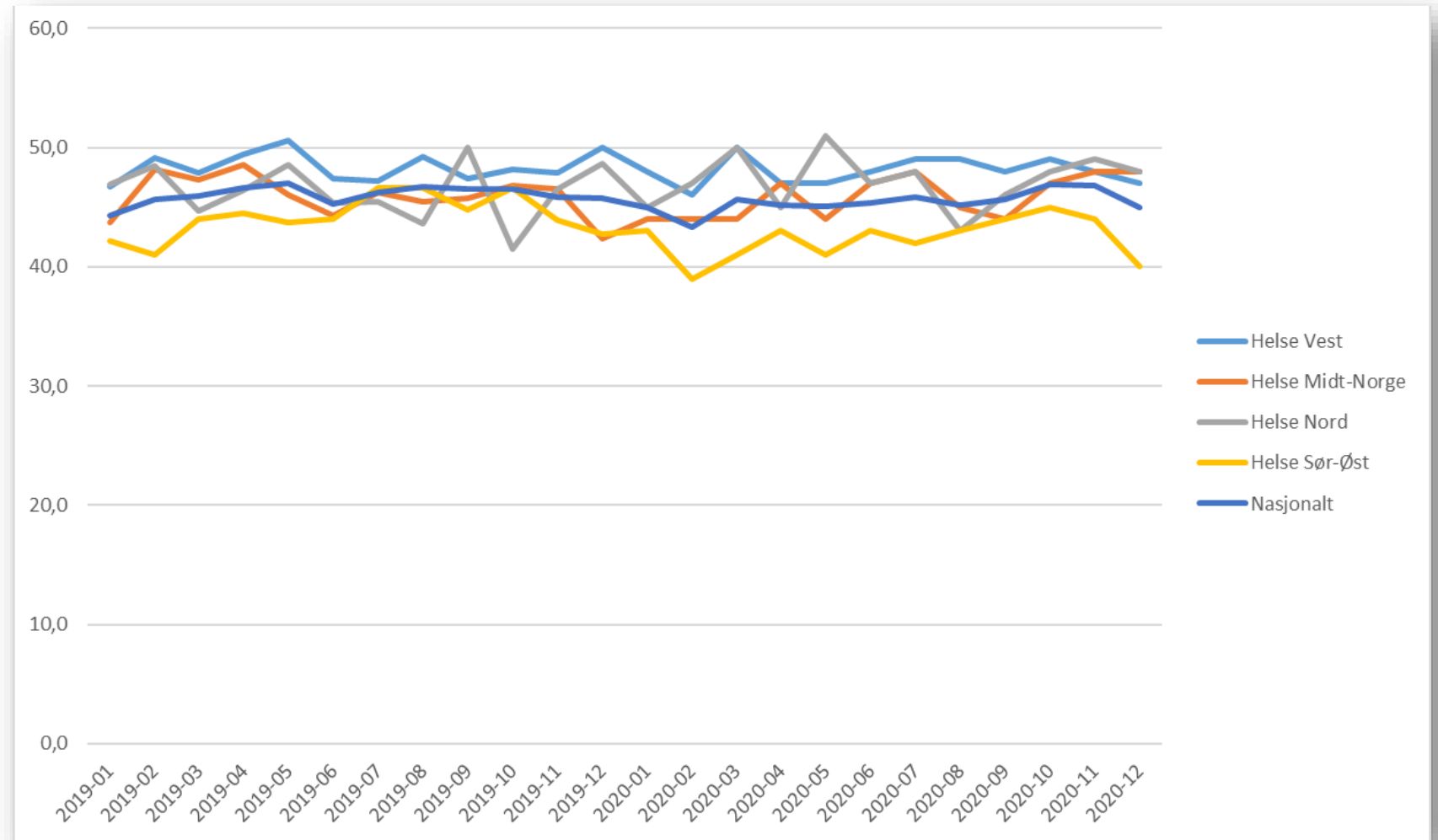

2019-2020: 32 % vekst

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

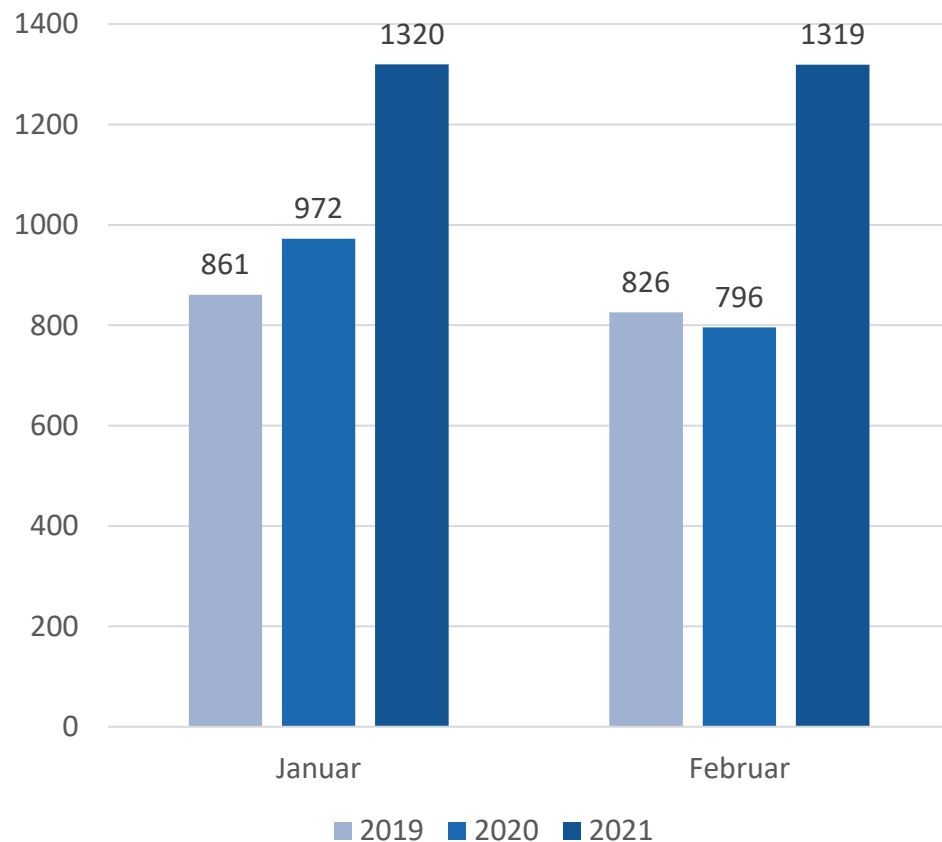
Sykdomsbyrde

Gjennomsnittlig
CGAS - score

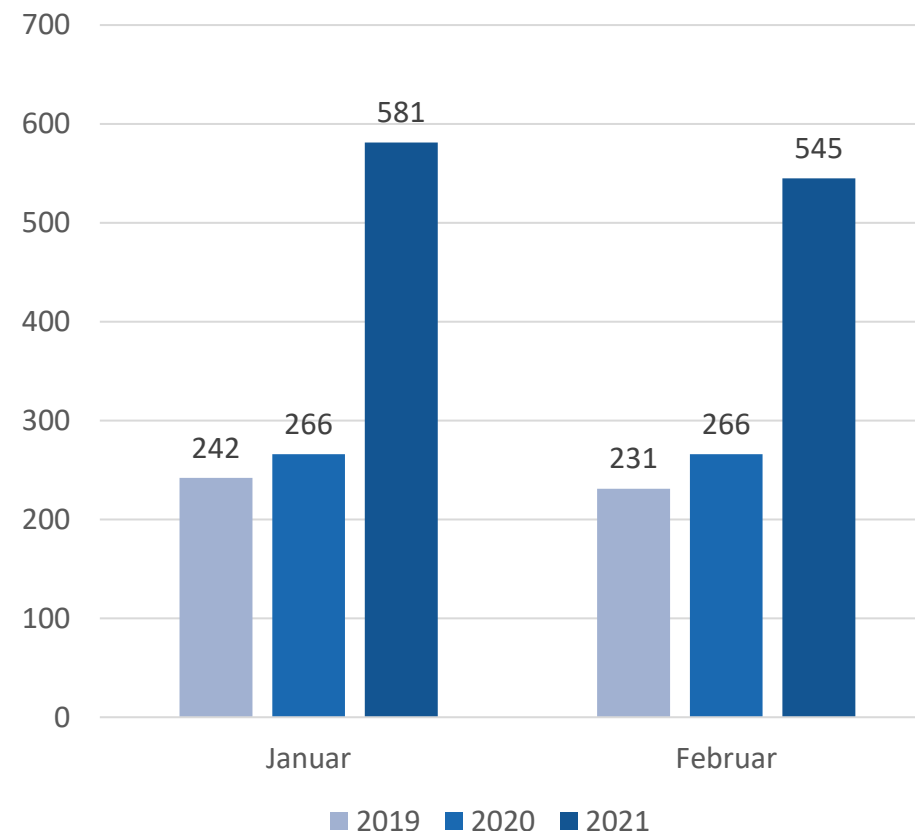
Rådgivning om spiseforstyrrelser: Endring i henvendelser 2019 - 2021

All rådgivning; telefon, epost, chat og individuell samtale

En økning på **36 %** (jan) og **66 %** (feb) fra 2020 - 2021

Chat

En økning på **118 %** (jan) og **141 %** (feb) fra 2020 - 2021

Et blikk inn i kommunelandskapet

Et blikk inn i kommunelandskapet

Helsestasjon for ungdom

Økning med ca.
3800 konsultasjoner
hvorav en økning på
1200 med gutter

Skolehelsetjeneste grunnskole

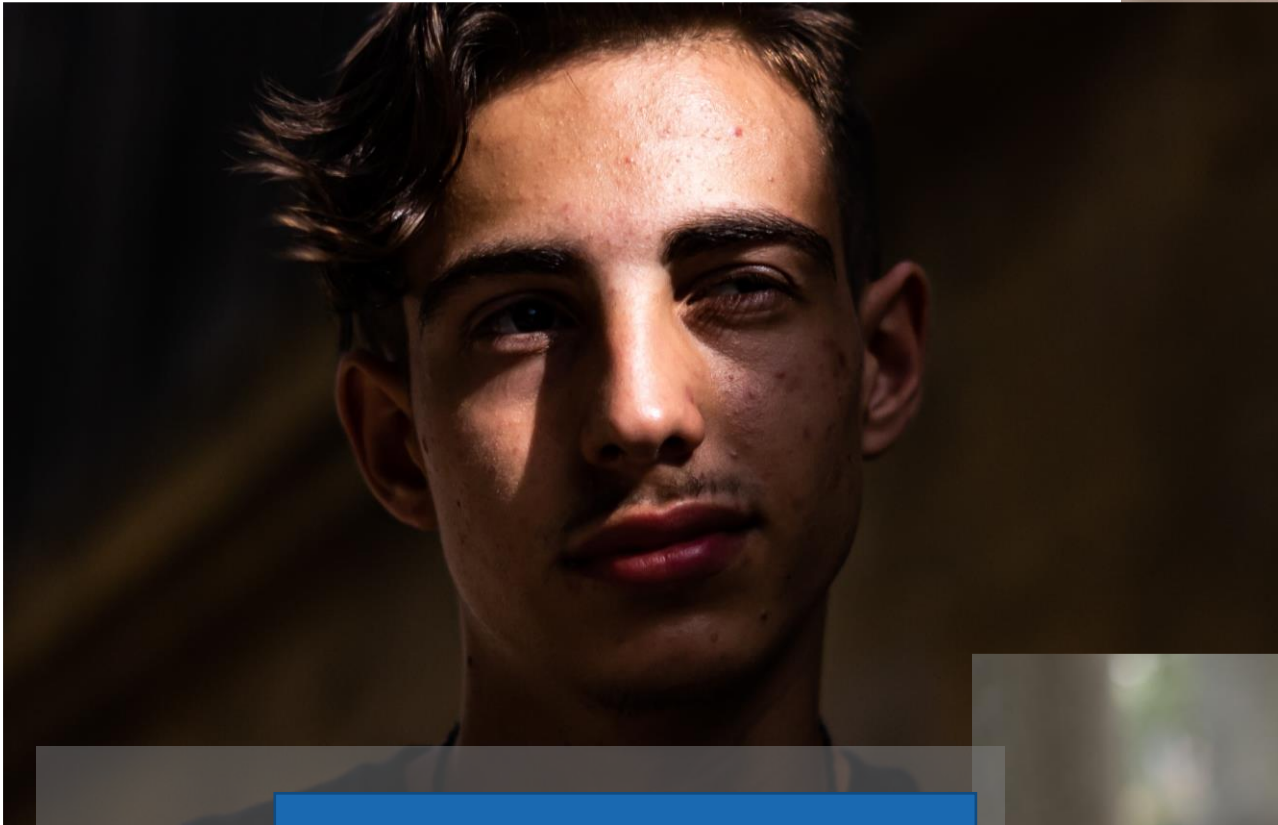
Økning i faste og
ekstrakonsultasjoner
(ca. 11000)
Økning i telefon-
konsultasjoner på ca. 6000

Skolehelsetjeneste videregående skole

Nedgang i faste og
ekstrakonsultasjoner
(ca. 17800 nedgang)
- trolig pga. periodevis
stengte skoler.
Telefonkonsultasjoner er
uforandret.

Sterk økning av
henviste barn 0-5 år
høsten 2020.
Stort innslag av
emosjonelle vansker

«Når samfunnet stenger ned er det ingen rundt til å hjelpe, -de unge ønsker bare en voksen å snakke med, en som kan hjelpe»

«Før varte våre samtaler ca. en 1 time, nå varer de fort 1 time og 45 minutter og de er mer alvorlige»

BAR - hjelpetelefon

«Om de ikke såg meg før, ser de meg i alle fall ikke nå»

Yngre og mer av det alvorlige

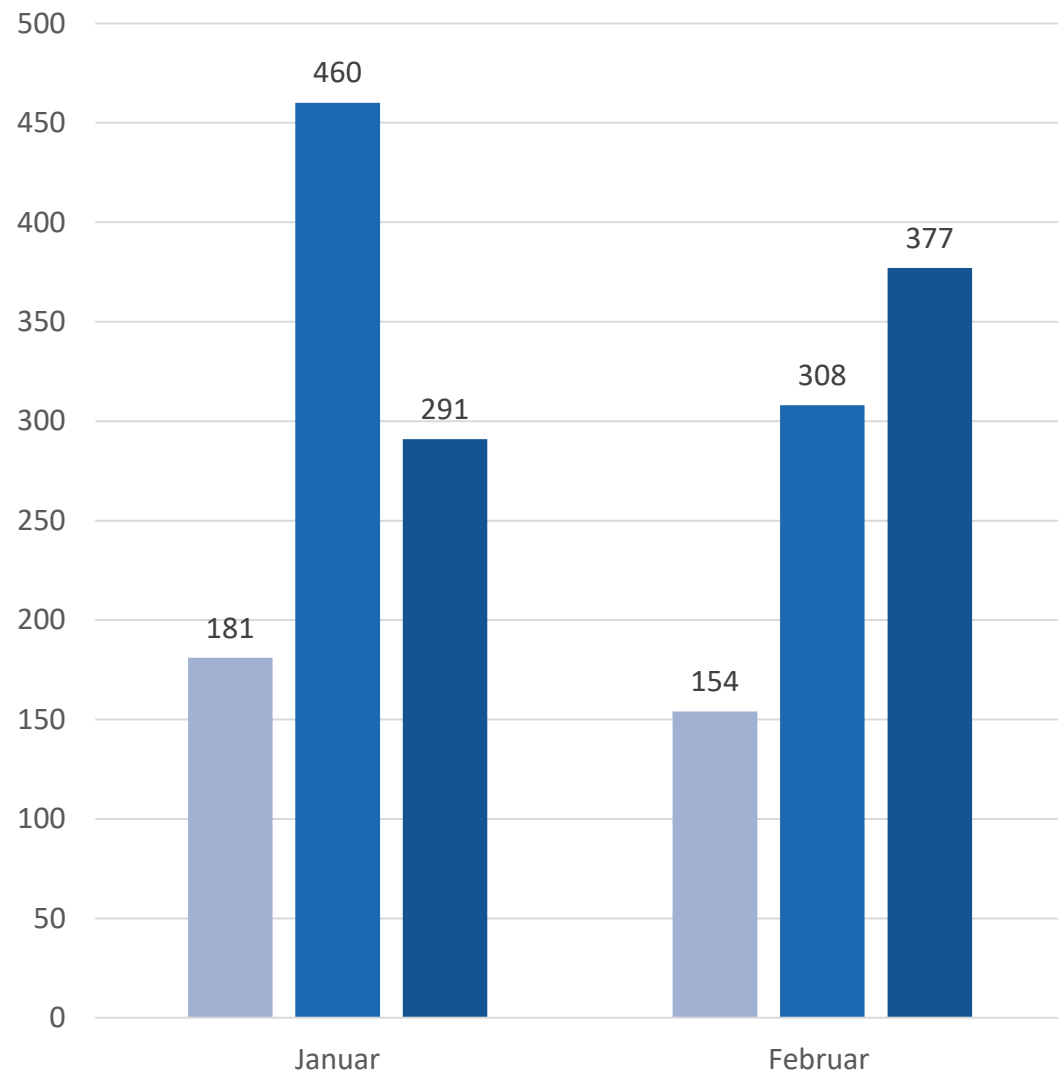

*«Fra januar – februar i 2020
til januar – februar i 2021 økte henvendelsene
fra de under 18 år fra 266 til 660.
Det er 148 % flere».*

- ROS

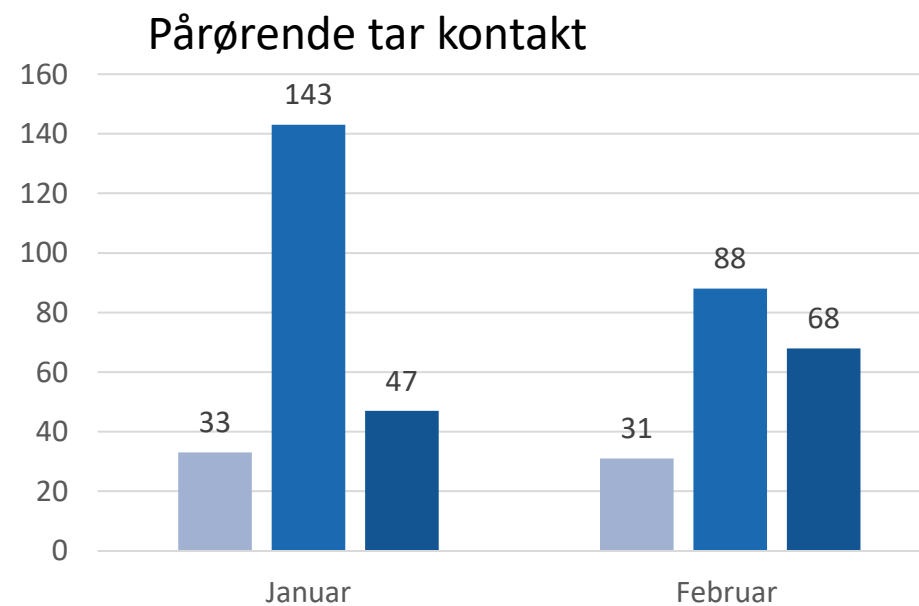

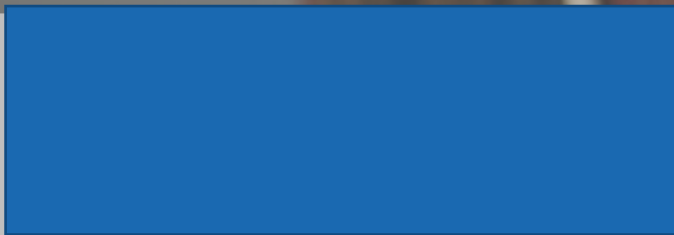
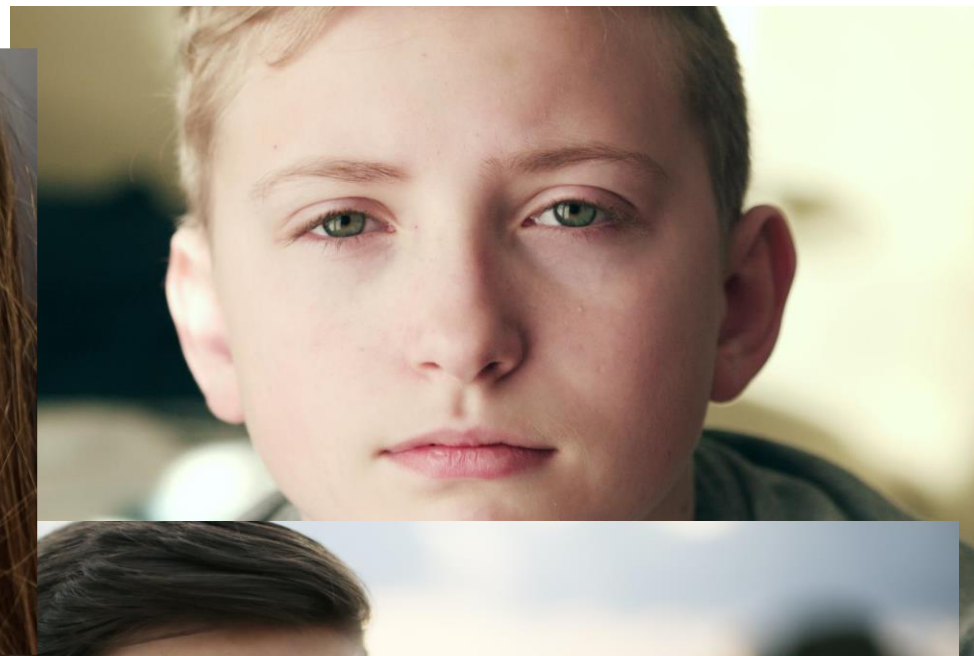
Personen tar kontakt selv

Mental Helses Hjelpetelefon 116 123

Antall telefoner om selvmordstanker og handlinger

Stor variasjon

Utsagn fra kommunene

«Det er et hull i tilbudene til barn og unge som har eller er i ferd med å utvikle psykiske problemer eller utfordringer – et gap mellom kommunale tilbud og spesialisthelsetjenesten – hullet må tettes!»

«Kommunene har også behandlingsansvar for barn og unge, det er ulikt hvordan dette løses»

«Rust opp førstelinjen og behandlingsmulighet i førstelinjen - på sikt er det viktig å få i gang et arbeid med å samordne muligheter for å få tall fra kommunene»

«Barn og unge med utfordringer har fått det verre under pandemien»

«Alle barnetjenestene i kommunen vår melder om økte henvendelse rundt psykisk helseproblematikk.

Stadig yngre og mer alvorlig henvendelser. På helsestasjon er det flere familier som tar kontakt på grunn av ulike familieutfordringer og ensomhet».

«*Pandemien setter et
forstørrelsesglass på sårbarheten i
det eksisterende systemet*».

Et gap i behandlingsskjeden

Med bakgrunn i identifiserte behov i rapporten «Unge med uavklart tilstand»:

Det er et gap i behandlingen – før og etter hjelp fra spesialisthelsetjenesten.

Her finnes det ikke et system for behandling og oppfølging av barn og unge i alle kommuner.

Gapet har blitt tydeligere i pandemisituasjonen.

Frivillige organisasjoners lavterskeltilbud fyller et viktig behov

- Men samarbeidet mellom det offentlige og lavterskeltilbudene er ikke formalisert og i liten grad anerkjent

Oppsummering

- Psykisk helse- «bølgen» er en del av pandemiens folkehelsekrise
- Alle ledd i tjenestene merker økt press
- Henvisninger øker
- Akuttinnleggelser og alvorlige tilstander øker
- Lavterskeltilbudene merker presset mest
- Kunnskapen om risikobildet synes nå klart
- Vi vet ikke hvor bratt bølgen blir, men den blir langvarig
- Viktig nå med kompetanse og kapasitet i alle ledd

Beretninger, tall og sitater er hentet fra:

Pasient-, bruker- og pårørendeorganisasjoner:

- BAR – Barn av rusmisbrukere,
- LPP – landsforeningen for pårørende for psykisk helse,
- Mental Helse Ungdom,
- Mental Helse,
- PIO – Pårørendesenteret i Oslo
- Pårørendealliansen
- ROS - Rådgiving om spiseforstyrrelser,
- SPISFO – Spiseforstyrrelsesforeningen.

Fra helsetjenesten:

- Helsedirektoratet,
- de fire regionale helseforetakene,
- utvalgte helseforetak
- utvalgte kommuner

